

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 489/2021-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudcu Ivana Fiačana a sudkyne Jany Laššákovej prerokoval oznámenie sudkyne I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Jany Baricovej o dôvodoch jej možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 189/2021 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudkyňa I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Jana Baricová **nie je vylúčená** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 189/2021.
2. Toto uznesenie **n a d o b ũ d a** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vedie pod sp. zn. I. ÚS 189/2021 konanie o ústavných sťažnostiach sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátskou kanceláriou GRABAN, TORMA & PARTNERS s. r. o., Kováčska 53, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Adrián Graban, proti uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 VCdo 3/2019 z 28. apríla 2020 a č. k. 6 Cdo 202/2017 z 24. júna 2020. Veci boli pridelené sudkyňi spravodajkyňi Jane Baricovej.

2. Sudkyňa ústavného súdu Jana Baricová podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) listom z 23. septembra 2021 adresovaným predsedovi ústavného súdu oznámila existenciu dôvodu svojho možného vylúčenia z konania a rozhodovania v predmetných veciach. Týmto dôvodom má byť skutočnosť, že sťažovateľ je stomatológ, u ktorého bola v júni a v auguste roku 2021 na ošetrovaní. Sudkyňa Jana Baricová uviedla, že nemá nijaký pomer k veci, účastníkom konania, ani k zúčastnenej osobe, uvedená skutočnosť môže vyvolávať pochybnosti o jej objektívnej nezaujatosti napriek tomu, že zdôrazňuje svoj „*subjektívne garantovaný profesionálny prístup k rozhodovaniu zodpovedajúci výkonu funkcie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky...*“. Listom z 29. septembra 2021 adresovaným predsedovi ústavného súdu doplnila, že nemá žiadny vzťah ani k právnym zástupcom účastníkov, konkrétne právnemu zástupcovi sťažovateľa, hoci jeho bývalá manželka je jej externá poradkyňa.

II.

3. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

4. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokovanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie

sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

6. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

7. V súlade s § 51 ods. 2 prvou vetou zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

8. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce“) o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje druhý senát v zložení určenom v čl. II bode 3.2 písm. b), ak ide o sudcov prvého senátu.

9. Pokynom predsedu ústavného súdu z 23. septembra 2021 bola vec pridelená II. senátu ústavného súdu, ktorý ju v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce prerokoval v zložení Peter Molnár (predseda senátu a sudca spravodajca), sudca Ivan Fiačan a sudkyňa Jana Laššáková (ďalej len „námietkový senát“).

10. Z listu sudkyne ústavného súdu Jany Baricovej z 23. septembra 2021 a jeho doplnenia z 29. septembra 2021 vyplýva, že jej oznámenie je splnením povinnosti podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde, či by vo vzťahu k objektívnemu testu nezaujatosti, teda vo vzťahu k vonkajšiemu pohľadu na túto otázku, mohli z hľadiska § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyvstať pochybnosti o jej zaujatosti. Vo vzťahu k subjektívnej nestrannosti (osobné presvedčenie sudcu v danej veci) proklamuje sudkyňa Jana Baricová profesionálny prístup k rozhodovaniu zodpovedajúci výkonu funkcie sudkyne ústavného súdu.

11. K vylúčeniu sudcu z prerokúvania a rozhodovania vo veci môže dôjsť aj pri zohľadnení sudcom akcentovanej tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „*sine ira et studio*“, teda nezávisle a nestranne.

12. Podľa názoru námietkového senátu v samotnej skutočnosti, že sťažovateľ je stomatológ, u ktorého bola sudkyňa Jana Baricová na odbornom ošetrení v mesiacoch jún a august 2021, ako aj skutočnosti, že jej externá poradkyňa je bývalou manželkou právneho zástupcu sťažovateľa, nemožno identifikovať intenzitu a závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonnej

sudkyne ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu